

NBR sammanfattar

De hetaste nyheterna på växtnäringsområdet

Nollan sticker ut. I mitten av bilden syns kontrollbehandlingen som inte fått något kväve tilldelat sig. Slutskörden landade in cirka 25 procent under optimal giva.

Under det senaste året har samarbeten, fältförsök och tekniknyheter bidragit till nya insikter kring gödsling. Fokus ligger både på att optimera skörd och att minimera miljöpåverkan. Här sammanfattas de viktigaste resultaten och de hetaste nyheterna inför odlingssäsongen 2026.

Under de senaste åren har NBR samarbetat med YARA för att ta fram ett nytt gödselmedel för sockerbetor, vilket ledde

till lanseringen av YaraMila Kombi 13-8-14 förra sommaren. Produkten passar odlare som placerar halva gödselgivan och

har god eller medelgod PK-status i jorden.

Om markvärdena är svagare rekommenderas i stället en höstprodukt med högre PK-innehåll, exempelvis YaraMila höst 9-12-20. Båda alternativen kan kompletteras med antingen rent kväve eller en svagare NPK-produkt beroen-

de på markstatus. För den som vill ha en enklare strategi finns fortfarande rekommendationen att använda full giva YaraMila Probeta, men då behövs ofta extra PK om markstatusen inte är tillräckligt bra.

Nytt fokus

Just nu har NBR skiftat fokus från att utveckla nya gödselmedel till att utvärdera och bekräfta de strategier vi rekommenderar, för att säkra maximal odlingspotential. Vi undersöker också hur olika placeringsdjup av gödsel påverkar resultatet genom försök med två såmaskiner (Väderstad Tempo och traditionella Mono-zentra), och jämför detta med myllning med Rapid samt bredspridning vid olika tidpunkter under våren. Eftersom bara två försök genomfördes 2025 är underlaget fortfarande begränsat och vi går därför inte in så djupt i resultaten i denna artikel.

Den nya gödselplaceringen för Farmdroid kommer att testas våren 2026. Munstycket och ventilen, utvecklade på begäran av NBR, kan leverera 2 ml näringslösning till varje planta

Djupmyllat med Rapid. Hela försöksytan bearbetades med Rapid för att få samma förutsättningar för alla led. Gödningen placerades på 8-10 cm djup med gödningsbillarna som öppnades i de led som skulle gödslas.

Bra men inte bäst

Resultaten indikerar att det nog är bättre att sprida gödsel tidigt på säsongen i plöjet än mellan harvningarna. Skördeskillnaden ligger på ett par procent, vilket är väntat med tanke på den torra starten på 2025. Frågan är hur resultaten skulle ha

stätt sig vid en nederbördsrik vår. Den tidiga bredspridningen når dock inte samma skördenivå som regelrätt radmyllning eller djupmyllning med Rapid.

Inte som förväntat

Ett oväntat resultat var att grunt placerad gödsel (3–5 cm) gav en något högre skörd än djupare placering (8–10 cm), vilket går emot tidigare studier. Därför bör slutsatserna behandlas med försiktighet, även om båda de radmyllande såmaskinerna visade samma mönster.

Placera för effektivitet

Under 2025 har vi också fortsatt att belysa miljöfördelarna med radmyllning av kväve i samarbete med KWS, och återigen kunnat dokumentera större ammoniakförluster vid bredspridning jämfört med radmyllning. Rotanalyser vid skörd visar att tillgängligheten och

Rätt Avstånd, djup, koncentration och gödningsprodukt är avgörande för den tidiga tillväxten. Är lösningen för salt, eller avståndet för litet hämmas uppkomsten.

kväveupptaget var högre vid radmyllning, men årets gynnsamma odlingssäsong innebar ovanligt små skillnader. Endast den lägsta bredspridda givan (65 kg N/ha) och nollrutan hade något lägre skörd. Rekommendationen att minska kvävetillförseln med runt 20 procent vid placering kvarstår.

Sorter svarar olika

KWS har också fortsatt sitt arbete med att testa fosforeffektiva sorter, och har under 2025 testat omkring 20 sorter på en plats med lågt fosfortal. I ett av försöken tillfördes ingen fosfor och i det andra försöket radmyllades 65 kg P/ha.

De fosforgödslade rutorna gav i snitt nära två ton högre sockerskörd per hektar, vilket visar att sorterna utan tillförd fosfor led av brist, något växtanalyserna också bekräftade.

Efter skörd jämfördes fosforupptag, relativ ranking och koncentration i plantan.

Resultaten visar tydliga skillnader mellan sorter, där vissa tar upp fosfor effektivt ur jorden medan andra ger bra skörd trots både låga P-värden och lågt fosforupptag.

Ny produkt i provning

Inför säsongen 2026 planerar NBR bland annat att prova en ny metylen-urea-produkt från Belgien som bladgödsel, vilken enligt beställaren ska tas upp snabbare och fungera med mindre fukt. Den har tidigare testats i belgiska sockerbetsodlingar med goda resultat och doseras med cirka tio kilo kväve per tillfälle.

Ny teknik ger möjlighet

En annan nyhet inom växt-näringsförsök gäller Farm-

droid-projektet på Ädelholm, där vi testar tidigare sådd för att ta vara på hela tillväxtpotentialen. Projektet startade redan förra året, men hade problem med gödselstrategin. I år har Farmdroid, på NBR:s uppdrag, utvecklat ett munstycke för exakt punkt gödsling av flytande gödsel vid sådd. Systemet möjliggör tilldelning av två milliliter näringslösning direkt intill fröet. Vilka mängder som kan passa samt lämpliga placeringsavstånd testas just nu i växtskåp på Borgeby.

Det finns troligen ytterligare potential att få fart på tillväxten tidigt på säsongen – och fler spännande resultat att se fram emot i Betodlaren framöver.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research